

ЮРКЕВИЧ Марія Павлівна (10(22). 02. 1883, м. Ніжин, нині Чернігівської обл. — 21. 10. 1967, м. Філадельфія, шт. Пенсильванія, похована у м-ку Бавнд Брук, шт. Нью-Джерсі, США) — письменниця, громадсько-політична діячка. Дружина *Лева*, мати *Юрія Юркевичів*. Членкиня УВАН (керівник педагогічної групи). Закінчила гімназію у Ніжині (1901), Вищі наукові курси з фізичного виховання професора П. Лесгафта у Санкт-Петербурзі (1905). Брала участь у студентській групі УСДРП. 1905 приїхала до Києва з метою влаштувати літній майдан для дітей. За участь у революційній діяльності заарештована царською владою (1905—06), була ув'язнена в одній камері з

Настею Грінченко. 1907—08 — разом із чоловіком на еміграції у Швейцарії, мешкали в м. Женева. Потім Ю. повернулася в Україну. 1914 поїхала із сином до Москви, де жили її сестри, навчалася на Вищих жіночих курсах. Від 1917 — Києві: 1918—19 викладала фізкультуру в 1-й гімназії імені Т. Шевченка, до 2-ї світової війни — теорію і фізичне виховання на Вищих педагогічних курсах імені Б. Грінченка; від 1941 працювала в дитсадку. 1943 виїхала до Львова, потім — до Відня. 1944—49 перебувала в таборі для переміщених осіб в Авґсбурзі (Німеччина), де вчителювала в таборовій гімназії. Співзасновниця (1946) і членкиня управи Об'єднання працівників дитячої літератури імені Л. Глібова. Від 1949 — у США, мешкала у Філадельфії, учителювала в недільній школі українознавства (1950—58), працювала в редакції журналу «Наше життя» (1951—66). Авторка книг для дітей «Соняшні дні», «Листочки і платочки», «Золоте павутиння», «Срібна зірка», «Веселий струмочок», «Проліски», «Золота бджілка», «Осінь листя», «Сніжинки», «Щебетали пташечки», «Соняшний промінь», виданих 1952—60 у Філадельфії; збірок дитячих матеріалів про пори року — «Весна», «Літо», «Осінь», «Зима».

Рекомендована література

1. Лашенко Г. Марія Павлівна Юркевич: спроба життєпису // Наше життя [Філадельфія]. 1968. Ч. 5;
2. Юркевич Ю. Л. Минувшее проходит предо мною... Москва, 2000;
3. Його ж. Дитинство і юність. Спогади // Україна. Наука і культура. 2008. Вип. 34.

П. В. Одарченко

Бібліографічний опис:

Юркевич Марія Павлівна / П. В. Одарченко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891181>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).